

ПКБФ в подкрепа на общините – вътрешните правила за организация на бюджетния процес

- Чл. 7, ал. 7 “Първостепенните разпоредители с бюджет разработват и утвърждават вътрешни правила за организация на бюджетния процес.”
(ЗПФ)
- Общинските наредби по ЗПФ
(*отложени и възложени решения*)

Бюджетният процес означава начинът, по който организацията се “отнася” към бюджета

- **ангажира тези, които са отговорни** за разработването и приемането му и за изпълнението на бюджетните цели;
  - **гарантира активно участие** на комисиите, комитетите, експертите, въз основа на **график** (следва да е предвидено достатъчно време, преди бюджетът да е готов за окончателно представяне за: изследвания, анкети и проучвания, обратна връзка, ревизии, анализи, надграждане на прогнозата и т.н.);
  - осигурява **документиране** на планирането и изпълнението по всички етапи на отделните задачи, отговорности и срокове;
  - включва **инициативи за стратегическо планиране** и управление;
  - предвижда, че “приходите в бюджета са преди разходи”.
  - идентифицира и свързва постоянните разходи с надеждни приходи.
- **Решения по бюджета зависят както от приоритетите за развитие, така и от фискалната отговорност.**

Стъпки към по-добра организация на бюджетния процес

- **Опишете го точно** - така процесът става траен инструмент за управление и ваш специфичен модел за измерване на напредъка
- **Решете кой и кога** трябва да бъде включен
- **Създавайте годишна хронология**
- **Започне по-рано** и се стремете **приемането** на бюджета от вашия общински съвет да стане **преди началото на новата фискална година**
- **Списък на задачи със специфична отговорност** - въпреки че много хора могат да допринесат за изпълнението на една задача, по-добре е да изберете едно лице, което да поеме отговорността
- **Осигурете съответствие** между бюджетните и счетоводните позиции
- **Определете работните документи, образци, шаблони и инструменти**, с описание на съответните бюджетни компоненти и изходни данни, които са използвани. Това ще ви улесни и при подготовката на сценарии "какво - ако".
- Описание на начина на поставяне на целите и очакванията от бюджетната и финансова политика – размер, разходи, събираемост, излишък и резерви, инвестиции и т.н. (могат да бъдат различни през различните години)

Какво определят правилата? Ред и условията за:

- наблюдение и контрол на **фискални правила и показатели** (по ЗПФ) и за **представяне на информация за това в общинския съвет**, включително и по второстепенни и от по-ниска степен разпоредители (средносрочна цел за бюджетното салдо, среден темп на нарастване на разходите за местни дейности по общинския бюджет за прогнозирания средносрочен период, компенсирането с допълнителни мерки, водещи до увеличаване на бюджетните приходи и до устойчиво нарастване на собствените общински приходи, компенсирането с мерки за трайно намаляване на разходите);
- **текущо наблюдение на допълнителните фискални правила** – лимитите и ограниченията по ЗОД за дълга и издадените гаранции и за представяне на информация за това в общинския съвет;

Какво определят правилата?(2)

Ред и условията за:

- функциониране на **система за наблюдение, оценка и контрол и на показателите** (по Наредбата по ЗПФ и решението за приемане на бюджета за съответната година) относно:
  - максималния **размер на новите задължения за разходи**, които могат да бъдат натрупани през годината (ограничението от 5 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години е в сила от 1.1.2017 г.);
  - максималния **размер на ангажиментите за разходи**, които могат да бъдат поети през годината (ограничението от 30 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години е в сила от 1.1.2017 г.);
  - други показатели, включително такива, определени в закона за държавния бюджет за съответната година;
- размерът на **просрочените задължения** от предходната година, които ще бъдат разплатени от бюджета за текущата година;
- размерът на **просрочените вземания**, които се предвижда да бъдат събрани през бюджетната година;
- лимитът за поемане на **нов общински дълг**, максималния размер на общинския дълг и на общинските гаранции към края на бюджетната година

Примерна структура

- Глава Първа. **Общи положения**
- Глава Втора. **Официални документи, вътрешни документи и регистри.**
- Глава трета. **Изисквания и процедури на етапа на планирането и съставянето на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години, бюджета и годишните разчети за сметките от Европейския съюз**
- Глава четвърта. **Изисквания и процедури за наблюдение и контрол на фискалните правила и показателите по Наредбата по ЗПФ. Система за наблюдение, оценка и контрол.**
- Глава пета. **Условия и ред за предоставяне на информация и осъществяване на текущо наблюдение за състоянието на дълга**
- Глава шеста. **Мониторинг и контрол по изпълнението общинския бюджет**
- **Преходни и заключителни разпоредби**

Някои идеи ...

- Опишете подробно и в кои направления дирекциите, които имат отношение дори и към малка част от задачите по бюджетния процес
- Избройте официалните документи и анализи, които създаване (обвържете ги с достъпността и реда за публикуване)

Някои идеи ...

- **Бюджетния календар** - индикативни дати. Опишете, че този документ се предоставя на председателя.
- **Бюджетния график** - разпределение на дейностите и задачите, сроковете, отговорните длъжностни лица и вида на документите, свързани с подготовката на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години, бюджета на общината и годишните разчети за сметките от Европейския съюз.
Определете кой ще организира и следи за изпълнението му
- Кой и как консолидира и представя информацията на кмета за решение – с докладна и в таблици по бюджетната прогноза (писмо-указание) и по бюджета(писмо-указание и технологичен график)
- Кой и на каква база изготвя анализ на вариантите и възможностите за осигуряване на предложения (от екипа, звената, потребителите) и мотивиран доклад за определяне на проекто – размерите на фискалните показатели.
- Как се разработва окончателния бюджет?

Предложения за ПЗР

- Текущо през годината, при промени в местните икономически условия или в резултат на нормативни промени и промени в натуралните и стойностни показатели, **отговорните длъжностни лица имат право да предлагат актуализация на общинския бюджет по реда по който е приет, за които при решение за удовлетворяването им се прилага реда, определен в ... от Наредбата по ЗПФ.**
- Настоящите вътрешни правила са обсъдени и приети от Комисия, определена със Заповед на Кмета № .... / ..... (Протокол от .....
- Изменения и допълнения на тези правила се правят по реда на приемането им.
- Директорът на *финансовата* дирекция дава указания за прилагане на настоящите правила, а Заместник – кметът по ..... контролира тяхното изпълнение.
- Дирекциите в общинска администрация, ръководителите на бюджетни звена и разпоредителите с бюджет от по-ниска степен, както и кметовете на кметства и кметските наместници организират своята работа, съгласно действащите нормативни актове, настоящите правила и утвърдените системи за финансово управление и контрол.

Какъв да бъде материала?

- Общи насоки
- Подробни коментари само по нормативно определените за уреждане норми
- Само структура
- “Тесните” места в ЗПФ по тази тема “залудо работи, за лудо не стой.”
- Друго